

VASI SZABÓ JÁNOS

UTAK A KÉTEZER ÉVES VÁROSBA

I.

Északról közelíteni a kétezer éves várost olyan,
mint pirkadatkor átkelni a hezperidák kertjén
gyantaillatú erdők, déli lankák szőlőtől vöröslő
tőkéi között, évszázados gesztenyefák árnyai alatt.
Szent Vid misztikuma, bronzkori emberek telepe.
A falvak gombaként nőnek: kábelt kötegelő osztrák,
üvegcsét gyártó helvét, fémiparból tollasodó magyar
tőkések adóiból fényesített települések.
Termékeny földjén hazai és germán kertészetek zöldellnek.
Tiszta időben odalátszik a betontenger.
Kommunista festő nevét viselő munkás-kaszárnyák.
Előbb a senkiföldje: a kétezer éves város határában,
volt téesz-major helyén különös szentély nő ki a fűből.
Anyag és forma az Óperencián túli, új városok
acél, üveg, beton palotáira hajaz.
Szabályos vonalak, ében és homokszín keveréke.
Tiszta, légkondicionált gondolat. Füstszínű üvegen
tetszhalott napsugár: Kamera pásztázza az udvart.
Előtte hódolni vágyó hívek sora. Elegáns öltönyben,
visszafogott stílusú kosztümök: „ a burzsoázia diszkrét bája”.
Ám egy pillantás a parkolóban álló limuzinok,
terepjárók szekérhadára, s arcon legyint az igazság:
benn az establishment Istene trónol marhabőr vezetői székekben.
Ama Isten – kit Mammonnak is hívnak – templomának
ablaktáblái fölfalják a fényt. Helyette áldozati arany
sápadt sugara világlik a kalmár-hit székesegyházában.
Bebocsátásra váró urak, s úrhölgyek gyülekezetét nézve
nem látni csak szürke arcokra írt bankszámla-kivonatokat,
súlytalan lelkeket, mert „Ők a kitömött emberek!”...*

II.

Délről közelítéd a kétezer éves várost: ősi rumi úton teszed.
Balról bókoló repce, napraforgó: bioetanol-alapanyag-mező.
Jobbról szalmasárga fű, hamis-ciprussövény smaragdja.
Olajszínű sorházakhoz vezet száraz virágágyások vonala.
Távol, Szőlősnél szűkülni látszik az út.
Szürke építmények a járdaszegélyig szaladnak.
Dohos forróság cseréli kertek almaillatát.
Tornácos parasztházak, fakó kocka-idomú
szocreál épületek közt piramisba rakott téglá.
Ennyi maradt az öreg templomból.
Az út, mint szőlőprés garat-szája, kitágul.
Körforgalom, Gyöngyös patak, örökzöldek, nyitott kapu.
Az új katolikus templomé. Kevés szentélyről
mondható el: szép, mint a síófoki – a Makoveczé!
A szőlősi templom vas és cement, ős-mintájú harangtorony.
A fény vallása nem betonbunkerbe való!
Az üvegfalon átáradva ragyogó színekre bomló;
Isten és Ember; teremő és teremtett kaleidoszkópja.
A kavicson lépdelve a négysávúvá duzzadt útra nézek.
Délután van, egy óra. Zsúfolt Ikaruszok szállítják a vidékieket.
Jámbor biorobotok nyáját, multinacionális csarnok-karámokba.
Löttyögő csuklósok közt, rozoga biciklin hollóhajú,
szénszemű asszony pedálozik. Kortalan arcán fegyelem.
(Lehet harminc éves, negyvenes.) Izmos lábai tartják
a körötte füstölgő leviatánok iramát.
Világos a bőre – mint sokuknak itt a nyugati gyepűn –,
ám tagadhatatlan a rassz: roma nő.
Ahogy a templom közelébe ér, megbicsaklik a kerékpár.
Szél kuszálja meg éjszín haját, elengedi a kormányt.
Fittyet hányva a forgalomra: fölnéz, keresztet vet, arcán áhítat.
S toványikorog a kétkerekű, nyomában metálszín áradat.
Légy áldott, Mária-arcú cigányasszony! Lelkembe szőtt nyári pillanatot!
Te bizonyosság: Jézus vallása örökké él a szikkadt dél kék ege alatt!

* Idézet T.S.Eliot Az üresek című verséből.(Fordította:Vas István)